

Esport Inclusiu

Reptes de Futur

 Diàlegs
GRANÉS
FUNDACIÓ
Incentivem
les capacitats

Índex

Presentació **5**

Introducció **6**

Diàleg Obert. Esport Inclusiu.
Reptes de Futur **8**

Focus Grup. Esport Inclusiu.
Reptes de Futur **10**

Esport Inclusiu **12**

Conclusions del focus
grup per àmbits **13**

- > Àmbit associatiu **13**
- > Àmbit Acadèmic **14**
- > Àmbit administratiu i governamental **15**
- > Moviment Paralímpic **16**
- > Esport d'elit **16**
- > Special Olímpics **17**

Granés Fundació és una entitat de recent creació que treballem en els àmbits de la discapacitat i dels joves i la seva formació. I treballem perquè les persones, totes les persones, puguin assolir el seu propi projecte de vida.

Volem treballar per transformar la societat actual per tal d'aconseguir la plena inclusió de totes les persones, amb un marc que està molt ben escrit: és el marc de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de l'any 2006.

L'esport inclusiu, que és el tema d'aquestes conclusions de la 1a Jornada d'Esport Inclusiu. Reptes de Futur, és una de les línies de projectes sorgides del pla estratègic que va elaborar l'entitat durant bona part de l'any 2019.

Bàsicament aquesta jornada ha estat un inici, un posar a sobre la taula el terme "esport inclusiu", la seva definició, fer una

primera fotografia general, i un primer apuntar cap als reptes que representa. Començar a generar un coneixement rigorós que pugui ser traslladat a les entitats socials i a les entitats esportives. Ho voldríem fer promovent el diàleg entre diferents agents experts dins el sector de l'esport amb les persones amb discapacitat i per a les persones amb discapacitat, amb l'objectiu de crear un espai de treball que generés coneixement sobre la inclusió, sobre la plena inclusió en l'esport, i facilitar, doncs, aquesta arribada d'aquest coneixement, als clubs esportius i a les entitats socials.

Amb aquesta voluntat iniciem aquest llibret número 1 de la Col·lecció Diàlegs Granés Fundació. Volem agrair de cor a totes les persones que van participar a la Jornada i que amb la seva expertesa i lucidesa van fer possible una generació d'idees i de coneixement compartit que ara posem a l'abast de tothom. En el futur en seguiran d'altres, en l'àmbit de l'Esport Inclusiu i en d'altres àrees de treball.

Laura Masferrer i Mascort

Directora gerent de Granés Fundació

Introducció

La primera jornada sobre esport Inclusiu, es va celebrar el 18 de novembre de 2020. La jornada neix de la mà de Granés Fundació amb la finalitat d'avançar en el coneixement i per promoure el diàleg dins del sector de l'esport de persones amb discapacitat.

La Jornada va comptar amb un focus group d'experts inicial i un diàleg posterior obert al públic interessat, que ho va seguir online.

El nostre objectiu amb aquest primer llibret dels Diàlegs Granés Fundació és publicar i posar a disposició de tothom el contingut del Focus Grup d'Experts inicial de la Jornada. La segona part, el diàleg obert, es pot visualitzar a través del canal de YouTube de la Fundació, amb subtítols en català i en castellà i en llenguatge de signes en català.

<https://www.youtube.com/channel/UC-j7eZVBiB-UDNhgzFQnkcMQ>

Us deixem una mostra dels plantejaments que trobareu en aquest document:

L'esport inclusiu és un repte social i és imprescindible que les persones amb discapacitat en siguin participants. Ingrid Lafuente, responsable actualment de Formació i projectes de l'entitat i durant 20 anys gerent de l'entitat, que afavoreix la inclusió social a través de l'esport, va dir que cal fer un treball en xarxa entre entitats, federacions i clubs per aconseguir un canvi de xip global.

Per altra banda, Jordi Morales va explicar la seva experiència com esportista d'elit de Tennis Taula i va voler donar valor a l'esport inclusiu. Considerant que la inclusió és "agafar un paper en blanc i veure què hi ha per

construir el que volem”, en aquest cas és l'esport inclusiu.

Josep Oriol, metge especialitzat en esport paralímpic i professor especialista en esport inclusiu de la Universitat Ramon Llull – Blanquerna, va posar sobre la taula la feina que tenen les universitats, “s’ha de seguir treballant i educant per arribar a tenir un esport inclusiu”.

En el cas de les administracions, Ramon Lamiel, gerent de l'Institut de Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona, va posar èmfasis en el fet que des d'aquestes es té l'obligació de buscar fórmules per arribar a tenir un esport inclusiu.

Per últim, Xavier González, CEO del Comitè Paralímpic Internacional entre els anys 2004 i 2019, va dir que “l'esport inclusiu és aquell que proveeix d'una igualtat d'oportunitats a tots, tant els que el volen desenvolupar-lo, accedir-hi, com participar-hi”.

La 1a Jornada sobre Esport Inclusiu és la primera acció d'un conjunt de diàlegs amb els que Granés Fundació vol aconseguir una generació de

coneixement rigorós que permeti avançar en l'assoliment d'aquest dret inclòs en la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i signada per l'Estat Espanyol l'any 2007.

Diàleg obert. Esport Inclusiu. Reptes de Futur Experts

Xavier González

CEO del Comitè Paralímpic Internacional entre 2004 i 2019. Actualment treballant com a consultor. Va iniciar la seva carrera professional al Comitè Olímpic Internacional al 2002 com a director d'enllaç dels jocs paralímpics i es va convertir en director general del Comitè Paralímpic Internacional (IPC) el 2004. Anteriorment havia ocupat càrrecs directius en els comitès organitzadors dels Jocs Paralímpics de Barcelona 1992, Atlanta 1996, Sydney 2000 i va ser director general dels Jocs Paralímpics d'Hivern de Salt Lake 2002.

Enric Blesa

Director general de Special Olympics Espanya reconegut per la seva gran labor com el millor dirigent professional de l'esport 2016 per l'Associació Catalana de Dirigents de l'Esport.

Ramon Lamiel

Gerent de l'Institut Municipal de persones amb discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona des de l'any 2013. Persona compromesa i vinculada a l'àmbit social. Des dels seus inicis ha tingut diferents càrrecs directius a la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

 Laura Masferrer / Presentació
Directora gerent de Granés
Fundació. Llicenciada en història.
Directora/gerent en entitats socials
des de l'any 2003, treballant en
processos de transformació per
a la inclusió social de persones
amb discapacitat, de famílies,
d'infants i de joves. En el marc
d'àmbits diversos com l'esport, la
recerca, l'emprenedoria, l'educació,
l'habitatge o l'àmbit comunitari.

 Joan Vehils / Moderador
Periodista esportiu de gran trajectòria
vinculat a la premsa i la televisió
esportiva. Director del diari Sport des
del 2007, director del Periodico de
Catalunya (2003-2007), director de
RadioSport (2000-2005), entre d'altres.

<https://www.youtube.com/channel/UC-j7eZVBiB-UDNhgzFQnkcMQ>

Focus Grup. Esport Inclusiu. Reptes de Futur Experts

 Laura Masferrer / Presentació
Directora gerent de Granés Fundació

 Maria Pallisera / Moderador
Professora del Departament de Pedagogia de la Universitat de Girona i coordinadora del Grup de Recerca en Diversitat. Investigació col·laborativa i inclusiva amb persones amb discapacitat intel·lectual sobre temes relacionats amb els seus drets (vida independent, educació, participació i inclusió).

 Xavier González
CEO del Comitè Paralímpic Internacional entre 2004 i 2019.

 Enric Blesa
Director del Comitè Special Olímpic Espanyol Special Olímpic.

 Ramon Lamiel
Gerent de l'Institut de Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona.

 Jordi Morales
Esportista d'elit de Tennis Taula amb una llarga trajectòria que l'ha portat a aconseguir les medalles de bronze i plata als Jocs Paralímpics d'Atenes '04 i Londres '12. Campió mundial durant els anys 2010, 2014 i 2018. Al 2018 va ser guardonat com a millor esportista paralímpic de l'any en tennis de taula per les ittf awards.

 Ingrid Lafuente
Responsable actualment de Formació i projectes de l'entitat i durant 20 anys gerent de l'entitat, que afavoreix la inclusió social a través de l'esport. Professora

associada a la UB – Facultat d'educació especialista en Educació Física Inclusiva i Activitat Física i esport adaptat i assessora en diferents projectes d'àmbit local i autonòmic i estatal relacionats amb la integració i la inclusió en l'àmbit de l'esport federat.

Josep Oriol Martínez

Metge especialitzat en esport paralímpic, vinculat als Jocs de Barcelona '92, Beijing '08, Vancouver '10, London '12 i Sochi 2014 com a metge en Cap, membre del Comitè Antidopatge i president del Comitè Mèdic del Comitè Paralímpic Internacional fins l'any 2014. Professor especialista en esport inclusiu de la Universitat Ramon Llull – Blanquerna des de l'any 2001 i president del Comitè Científic de la “Conferencia Internacional sobre Deporte Adaptado”, en les seves tres edicions CIDA 03, CIDA 07 i CIDA 2011.

Esport Inclusiu

Reptes de Futur

Com podem definir l'esport inclusiu?

«L'esport inclusiu és l'esport ja pensat per a tothom. No es tracta de pensar en salvar totes les barreres dels col·lectius que han tingut dificultats per accedir a la pràctica esportiva, sinó en pensar com treballar aquesta pràctica per a que tots/es hi tinguin cabuda.

És una actitud cap a la pràctica esportiva a tots els nivells, i que gràcies al seu desenvolupament, investigació, beneficis, valors i sensibilitats, permetrà a la societat entendre el respecte per la diversitat i donarà lloc a una inclusió efectiva.»

«La inclusió és un procés per el qual totes les persones han de tenir el dret de decidir que volen fer, i en el cas de l'esport, el que volen fer en l'àmbit esportiu, poder tenir aquest poder de decisió, que actualment no tothom té. És un procés que l'ha de dur a terme tota la societat, amb el respecte i la participació de la diversitat de tots/es; sense el suport de la resta de la societat, les persones amb discapacitat l'assoliran mai.»

Conclusions del focus grup per àmbits:

Àmbit associatiu Tercer sector

En l'àmbit associatiu s'estan fent moltes accions en quant a l'esport inclusiu, s'està avançant molt en el treball en xarxa. La base ha de ser aquesta, la de la col·laboració entre entitats, una fórmula seria la col·laboració entre entitats per organitzar esdeveniments de caire inclusiu. El camí es organitzar esdeveniments que tinguin com a protagonista l'esport i l'esportista.

En quant a l'àmbit més institucional, en el que s'està treballant des de fa anys és en integrar els esports, un pas més cap a la inclusió social. Les federacions d'esport adaptat són poliesportives, el que es pretén és integrar les diferents modalitats esportives dins la federació uniesportiva corresponent.

Hem de parlar de tipologies de federacions en funció de l'esport que es desenvolupa i no de les característiques -físiques, sensorials,... de les persones.

Àmbit Acadèmic

L'escola inclusiva, i en aquest cas, les classes d'educació física de l'escola inclusiva, són la clau de tota la inclusió en el món de l'esport, l'escola inclusiva és una gran punta de comunicació del futur que pot ser l'esport inclusiu.

Des de el punt de vista de la universitat es plantegen dos reptes, com la universitat s'ha d'obrir davant les persones amb discapacitat i com les persones amb discapacitat poden arribar a desenvolupar els seus aprenentatges dins la universitat. A Espanya al 2007 es va crear un llibre blanc sobre les universitats i discapacitats, i d'alguna manera allà es plantegen temes d'adequació, d'accessibilitat, d'atenció personalitzada, de serveis de suport a les persones amb discapacitat dins de les seves facultats i universitats. També es parla de la relació dels títols amb les persones que tenen discapacitat i els cursos i les

titulacions en relació amb l'àmbit de la discapacitat, l'estudi dels seus dissenys curriculars,...

A Catalunya, que amb això és capdavantera, es duu a terme fa 5 anys el Congreso Internacional de Universidades y Discapacidad, on hi participa gent de tot el món i on es treballen aquests temes de la possible inclusió de les persones amb discapacitat a les universitats.

En el Grau de Ciències de l'Esport, que és el que ens porta a l'esport inclusiu, hi ha dues evidències molt clares: una, les persones amb discapacitat poden dur a terme els estudis en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, les proves físiques, el factor de funcionalitat no és ni el més important ni el més significatiu.

I per una altra banda, en la formació dels graus de Ciències de l'Esport en aquests moments existeix un disseny curricular molt basat en la vivència, que possibilita el desenvolupant en qualsevol dels àmbits mitjançant la vivència.

Actualment a les universitats catalanes on s'imparteix el Grau de Ciències en Activitat Física i Esport existeix un programa d'adequació curricular per als esportistes d'elit, els que són del món olímpic però també els que són del món paralímpic, tenen els mateixos drets i els mateixos dissenys.

En quant a l'esport que es fa a la universitat, és a dir, als campionats universitaris, entre les universitats, l'esport inclusiu no hi està present, ni tan sols hi està present l'esport adaptat.

Àmbit administratiu i governamental

“Tot sobre nosaltres, amb nosaltres”. Des de l'Institut de les Persones amb Discapacitat, juntament amb l'Institut Barcelona Esport, es planteja l'activitat física per a persones amb discapacitat tenint en compte les persones amb discapacitat que tenen al seu entorn i comptant amb deu persones amb discapacitat en el seu consell rector.

L'esport inclusiu és un repte social, en el qual les persones amb discapacitat hi han de participar i tenen una presa de decisions i han de ser en aquesta construcció.

Un cop analitzat l'accessibilitat a les instal·lacions de barris, districtes,... de Barcelona s'ha observat que hi ha moltes deficiències i per tant un llarg camí per córrer com a ciutat, en aquest aspecte.

L'esport per tothom té un marge de millora considerable, per a que la

pràctica esportiva que es pensa des de la ciutat, sigui realment pensada per a totes les persones, i que sigui realment inclusiva.

Moviment Paralímpic

En l'àmbit de l'esport d'alt rendiment, una de les barreres principals és l'estructura mateixa, i les característiques de les organitzacions internacionals que són responsables de l'esport. De forma generalitzada, no es prenen decisions ni es plantegen iniciatives quan les coses van bé per intentar canviar la manera en què l'esport d'alta competició, ha d'evolucionar i ha de convertir-se en un esport per a tothom.

I, hi ha un altre factor clau, vivim en un món on els interessos comercials i econòmics moltes vegades són els primers i, en el món de l'esport això no és diferent. Els recursos de les organitzacions

són limitats i prioritzen el que creuen que té més valor per continuar aconseguint i continuar promocionant el seu esport. Hi ha federacions internacionals disposades a integrar l'esport paralímpic o adaptat, quan aquest generi diners. Per això, una de les coses que es va intentar fer amb el moviment paralímpic, és guanyar credibilitat com a esport, com organització esportiva, assegurant que donaven als atletes la màxima visibilitat.

En quant a la competició, l'esport inclusiu es troba amb quatre barreres, la barrera principal és el lideratge. La diversitat és una realitat, la inclusió és una elecció. És una acció que s'ha d'escollir de fer, i això, és lideratge. Les altres tres barreres són: la ignorància, els recursos de tot tipus i el coneixement.

Esport d'elit

Tot i que hi ha esports que estan integrats a nivell de federació internacional fa temps, continuen

estancats en alguns punts, i continuen sense realitzar-se competicions integrades o inclusives, on tots/es els esportistes comparteixin instal·lacions.

Existeix la barrera dels costums, de no voler canviar el que funcionat per per por que pugui no anar bé. En aquest cas, doncs, no sabem si aquí hi ha barreres des del punt de vista dels esportistes, que puguin sentir-se cohibits pel fet de compartir terreny amb els esports paralímpics. Aquesta és doncs, una barrera psicològica, ja que tots són persones esportistes, d'alt nivell, esportistes professionals, la majoria, i que el tracte que s'ha de la Jornada sobre Esport Inclusiu.

Tenir és el d'esportista i no el de persona amb discapacitat per sobre de tot.

Aquesta barrera psicològica que també existeix a la societat es transmet a l'esport.

Es parla d'esport i d'esport adaptat, i diferenciem l'esport normalitzat del esport adaptat, això és un autèntic error, perquè tot és esport adaptat. En

qualsevol esport, la diferència de gènere, la diferència de fisiologia, la diferència de pesos, la diferència d'edats,... requereix una adaptació. Per tant, quan al món de l'esport ens adonem que tot l'esport és adaptat, potser aquestes barreres començaran a dissoldre's per si soles.

Special Olympics

Special Olympics fa uns anys han començat a practicar un esport que en diuen unificat, que és l'esport inclusiu, i en aquests moments, a l'Estat, estan fent força activitats d'esport inclusiu barrejant persones amb discapacitat i sense discapacitat.

Actualment tenen escoles de tennis i es fan esdeveniments estatals inclusius, equips inclusius de bàsquet, pàdel i futbol. En els últims Jocs Mundials Special Olympics, hi havia 7000 esportistes amb discapacitat intel·lectual i en la majoria d'esports eren equips inclusius.

La dificultat és aconseguir formar equips estables i lligues estables inclusius.

Hem de tenir present i pensar amb altres experiències i iniciatives, que estan lluny del món federatiu i que entren molt en el món social a barrejar persones amb i sense discapacitat.

Punts claus de la 1ª Jornada sobre esport inclusiu i reptes de futur:

- > L'esport inclusiu com a repte social, en el qual les persones amb discapacitat hi han de participar. «Tot sobre nosaltres amb nosaltres».
- > Per avançar en l'esport inclusiu s'ha de treballar en xarxa.
- > L'esport com a denominador comú.
- > L'esport com a dret universal, cal garantir-ho des de tots els àmbits.
- > L'esport com a model de valors a través del qual es pot contribuir a un canvi social que ajudi a la inclusió social.

Aquest document compleix tots els requisits de nivell A i AA, recollits en les Pautes d'Accessibilitat per al Contingut Web 2.1 WCAG 2.1. d'acord amb la normativa espanyola i europea aplicable als webs dels organismes públics.

Diàlegs GRANÉS

FUNDACIÓ

Incentivem
les capacitats

Esport Inclusiu Reptes de Futur

Av. Països Catalans, 116

Banyoles 17820

T. 972 001 001

info@granesfundacio.org

www.granesfundacio.org